

Asiantunteva Suomen curling-kansa osaa jo hahmottaa, että lavastustahan tämä kuva on. Ei Helena Timosen (vas.) ja Terttu Pakarisen vielä tarvitse harjata Mimmi Koivulan heittämän kiven edustaa, koska kiveä ei ole vielä irrotettu kädestä.

Nyt on Emma-mummollakin kiire kurlinkia kahtommaan

Jopa Joensuun MM-naiset saavat vinkkejä Torinosta

Joensuun MM-naiset sen sanoksi pukevat: "Vode" on juuri tähän kehitysvaiheeseen sopiva selostaja. Kun kansan curling-tietoisuus on vasta lisääntymässä, sopii innostava mutta itsekin osittain pihalla oleva ääni nählin klsolhin kulm Mäkelän poistokivi naapurin patteriin.

Aina neljän vuoden välein Suomen kansa innostuu curlingistä.

Mutta missä on Joensuussa se buumi, jonka väitetään juuri nyt pyyhkivän yli kaikkien Suomen curling-hallien? Keski-ikäisenä jällä olisi autiota ilman naisia, jotka ovat lähdössä Tanskaan seniorien MM-kilpailuihin.

– Kyllä se kiinnostus täälläkin näkyy. Ihmiset kysyvät paljon ja lajin esittelytilaisuuksia kysellään, Mimmi Koivula huomauttaa.

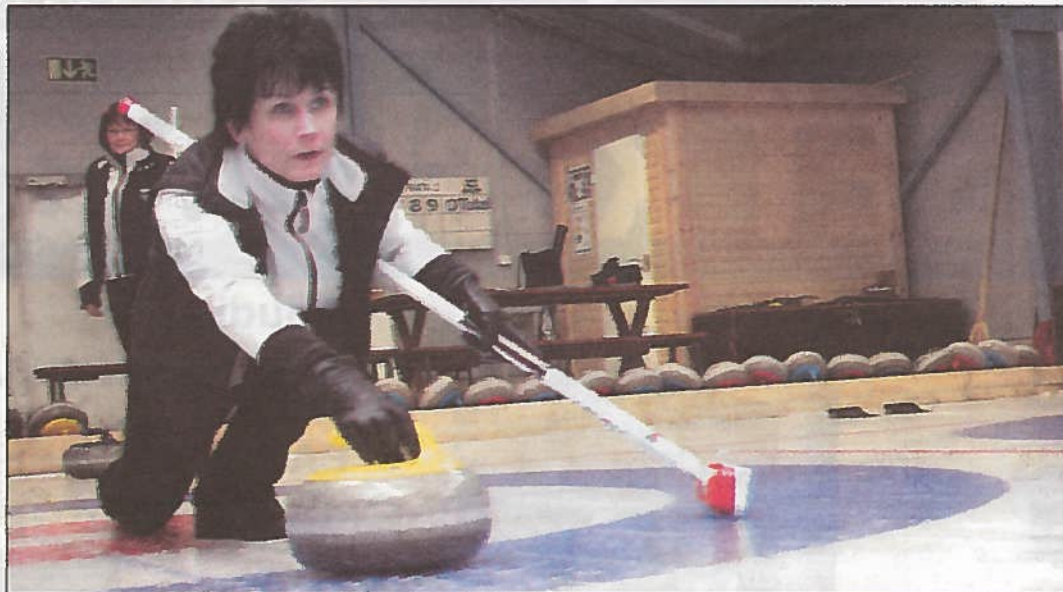
Koivula on seniorien MM-joukkueen "Markku Uusipaavalniemi", siis viimeisen kiven heittäjä.

Toisaalta "Uusipaavalniemi" voisi nimetä myös Helena Timosen, joka on joukkueen kapteeni, siis peliä johtava jäsen. Joensuun seniorinaisyjoukkue vain on nähnyt järkevaksi, että Timonen ottaa heittäjänä Ville Mäkelän roolin, siis kolmannen kivenheittäjän paikan.

Joukkueen kolmas Joensuussa asuva jäsen on Terttu Pakarinen. Kaksi muuta joukkueen jäsentä asuu Helsingissä, ja sekin kertoo lajin tämänhetkisestä asemasta Suomessa: massaa ei vielä ole.

– Vielä ei meidän ikäluokassa kilpailua ole. Me olemme ainoa joukkue, joka voi MM-tasolle lähteä, Mimmi Koivula huomauttaa.

– Tilanne kuitenkin muuttuu. Olimme me kerran jo saada karsintavastustajan Lohjalta, ja tulevina vuosina kilpailua tulee aivan varmasti, Terttu Pakarinen säestää.

"Markku Uusipaavalniemi" val "Ville Mäkelä"? Helena Timonen on Joensuulaisen MM-joukkueen kippari, mutta toisaalta hän heittää toiseksi viimeisenä kiveä.

Emma-mummo ei parlamenttiin joutanut

Torinon olympiakisojen selostajahdeksi on noussut eläkeläinen, aikoinaan kuivakaksikin väitetty Voitto Liukkonen, joka on osoittautunut juuri sopivaksi sekoitukseksi lajitietämystä ja yleisönsä tasolla oloa.

– Voittohan selostaa sillä tavalla rauhallisesti, että siihen pääsee mukaan. Taktinen tietämys hänellä tosin joskus menee vähän niin ja näin, mutta ei se haittaa. Parempi näin kuin niin, että siellä selostaisi sen tason asiantuntija, joka ei osaa laskeutua katsojan tasolle, Helena Timonen toteaa.

"Vode"- ja curlingbuumi näkyykin kaikkialla, myös MM-naisten omassa lähipiirissä.

– Yksi tuttavapariskunta soitti juuri ja kysyi, saavatko he soittaa ennen mahdollista olympiafinaalia, kun he eivät oikein siitä taktisesta puolesta ymmärrä, Helena Timonen kertoo.

– Paras esimerkki on minun äitini, 77 vee, joka on ruvennut

seuraamaan lajia ja alkaa olla siitä jo jyvällä, Terttu Pakarinen naurahtaa.

Vielä parempi esimerkki löytyy Helena Timoselta:

– Isä sanoi tuolla palvelutalossa, että kun siellä on se käytäväparlamentti, niin joku Emma-mummo oli sanonut, että ei hän nyt kerkii kun pitää lähteä kahtommaan kurlinkii.

Uusia vinkkejä osattava soveltaa

Kansa käyttää nyt asiantuntevasti termejä, joista moni ei vielä viikko-pari sitten ollut kuullutkaan.

Suojakivi, pesäkivi, poistokivi, määrämittainen...

Diplomi-insinööri Markku Uusipaavalniemi saa ihailijapostia kuin teinipoika Toni Nieminen aikoinaan ja huoltoasemien baareissa ihastellaan, kuinka se Ville Mäkelä onkin sitten loistava poistamisen ekspertti, jonka osaaminen vie Suomen pitkälle. Mutta saavatko lajia jo vuosi-

kymmenten ajan harrastaneet MM-kisäkävijät uusia vinkkejä tv-otteluista?

Koko naiskolmikko henkäisee spontaanisti, että kyllä saa, mutta kun heiltä pyytää konkreettista esimerkkiä, tulee hetken miettivi hiljaisuus.

Sitten kippari Timonen saa muotoiltua vastauksen:

– Sillä tavalla tässä on oppinut, että kun pesässä on ollut kiviä ja itse on ensin katsonut siihen ratkaisun ja sitten se televisiossa oleva kippari tekeekin ihan toisenlaisen ratkaisun, niin itsekin on huomannut, että kannattaahan sitä noinkin tehdä.

Uusia oivalluksia siis syntyy, mutta niitä kannattaa käyttää varoen.

– Paljonhan sitä uutta oppii, mutta niitä pitää osata soveltaa niin, että omaa peliä ei sotke, Mimmi Koivula painottaa.

AIMO SALONEN

► VÄLISTÄVETOJA

Pohjaa lajikulttuurille

TONI KOHONEN on nyt dokumenttinsa saanut ja sen mukana on hyötynyt koko pesäpalloilu.

Ainutlaatuista on, että yhtä pesäpalloilijaa on seurattu noin pitkään, talven hallipeleistä aina Suomen mestaruuden ratkaiseen ottelun huippuhetkiin saakka.

Tai sen ajan Matti Lieskalan ja Videoflaman muun porukan kamerat ja mikrofonit Kohosen sekä koko Kiteen Pallon superpesisjoukkueen mukana kulkivat.

Kohosen perheen vanhat videot ja sanomalehtien arkistojen juttunäytteet laajentavat tarinan kaaren ulottumaan 80-luvulta aina niihin hetkiin saakka, jolloin Rantakentän laidalla kasvava puu sai kylvänsä kilven Suomen mestari 2005 – LEPPÄ.

Nurmon läpilyönnin torjunut juureva sankari tosin ei päässyt Joensuun ja Kiteen elokuvateattereissa pyörivään dokumenttiversioon, mutta kuvattu sekin on – samoin kuin hirveä määrä muutakin materiaalia, josta voi jatkossa työstää vaikka minkälaista tarinaa.

KULTTUURITEKONA Videoflaman suurtyö on arvokas.

Vaikka pesäpalloilu onkin Suomen kansallisurheilua, siinä riittää vielä rutkasti parannettavaa lajiperinteen tallentamisessa ja lajikulttuurin kehittämässä.

Kun omakin nimi vilahti dokumentin lehtijuttunäytteissä, ei lehdistönäytöstä osannut katsoa puhtaasti elokuvakriittisin silmin: aihe oli liian lähellä. Ulkopuoliset saavat arvioida, olisiko jotakin kohtaa kannattanut tiivistää ja olisiko toisaalta johonkin muuhun kannattanut keskittyä enemmän.

Tärkeintä on, että se materiaali ylipäänsä on olemassa.

Kiehtova oli bussimatkan alku, jossa vai-su joukko lähtee kotia kohti hävityn väliseräottelun jälkeen. Linja-auton ikkunan takana loistavat pimentyvän Hyvinkään valot...

Muistin pintakerroksiin syöpyi syksyn 2005 kultahumu Rantakentällä, mutta kuinka moni muistaa, kuinka lähellä oli vaihtoehto, että viime kausi olisi huipentunut yllätysfinaaliin "Väärä" Jymy-Tahko?

"Tepin" mopo, ilmaan lentävä paperisilppu, kesäillan valo kolmospesällä, jonka takaa pilkottaa vihreä kiteeläinen luonto.

Kaikki ne on nyt tallennettu – samoin kuin mikrofonien nappaama hillitön kirotu, kun hyvinkääläinen takarajatuomari näyttää ensin kiteeläisen läpilyönnin osu-neen rajojen sisään ja sitten näyttö muuttuukin niin, että kentän rullaus onkin ollut turhaa.

PERSOONANA Toni Kohonen herättää ristiriitoja.

Lukkari Kohosesta ei voi tehdä dokumenttia ilman, että samassa yhteydessä puhuttaisiin lukkari Jukka Holttisesta. Herrojen keskinäinen kilpailuasetus on nostanut kiukun ja turhautumisenkin tunteita, joiden yksi ilmentymä oli "vuoronvaihto" KiPan ja Oulun Lipon välillä.

Nyt Holttinen sitten on Joensuun Mailan riveissä ja se nostaa tunnelmaa maakunnallisella tasolla.

Sekin on osa lajikulttuuria, jonka kamerat ovat tallentaneet.

Tarina jatkuu, mutta nyt on tehty pohjatyö, jonka varaan jatko-osia on hyvä rakentaa.

AIMO SALONEN

Ohjaaja Matti Lieskalan, Kiteen Pallon toiminnanjohtajan Jouko Palorinteen sekä itse filmitähti Toni Kohosen ilmeet olivat ensi-ilian alla mulkeat.